ఖుదావంద్

*

లక్ష్మీకాంతం పారిపోయి వచ్చి, మాయింట్లో దాక్కున్నాడు...

పారిపోయి వచ్చాడంటే... వెంట ఎవరో తరుముకు వస్తూంటే, నురుగులు గ్రక్కుతూ పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చాడని కాదు: దాక్కోడమంటే, ఎంత వెదికినా కనపడని ఏదో చీకటి గుయ్యారంలో నక్కి కూర్చోవడమూ కాదు...

—నిదానంగా నడిచి వచ్చాడు... దొరకొడు కెవరురా అన్నట్టు వళ్ళువిరుచుకు కుర్చీలో పడుకున్నాడు...

అయినా నాకు అలా అనిపించింది... వాడి నీడగా కొండంత భయం, పర్వతమంత ఆవేదనా కనిపించింది...

"ఏంరా?"... అని మౌనంగా కుశలప్రశ్న చేశాను...

"నేను తాగితే ఏం ఫరవాలేదుకదా!" అన్నాడు ఓ పట్టాన... ఎవరినో అడుగుతూన్నట్టు...

"ఎవరికీ ఫరవా?"

"నీకు" అని మనసులో పలకడానికి నావంక చూపు గిర్రున తిప్పి... "నీకు అభ్యంతరము ఏమీ ఉండదుకదా?" అని గొణుక్కున్నాడు.

"లేళ్ళు, పులులూ కలిసి పూరిమేసే పుణ్యభూమి యీ ఆశ్రమం అన్నసంగతిమరచిపోతే ఎలా?—మహారాజుగా

సేవించు: నన్నుమటుకు సహపంక్తికి బలవంతపెట్టక: నే నిప్పుడే భోజనంచేశాను..." అని హెచ్చరించాను...

లక్ష్మీకాంతం...జేబులోంచి మందుసరంజామా తీసి ...గంగతో అపవిత్రంచేయకుండా ... దాహం పుచ్చుకున్నాడు.

మొగం జ్వరపు- మొగంపడ్డది...కళ్లు మెరుస్తున్నాయి... అలా సిగరెట్టుకాలుస్తూ కాళ్లూ, చేతులు చాచుకొని ఒకనిమిషం పడుకున్నాడు: "వడకొడుతూవుంది గదూ" అని, వట్టివేళ్ళతెరలు దించి...నీటిజల్లు తిప్పాను...

"పోయిందిరా..."

రొదగా నిట్టూర్చాడనుకున్నాను మొదట...మాట కదా అని మనసుకు తటింది.

ఎవరు?...ఎక్కడికి?...ఎందుకు?...ఈమూడింటిలో ఏదో ఒక్కటయినా, మాటధోరణిని అడగవలసిన ప్రశ్న... అడుగుదామనుకున్నాను. కానీ, అడగకపోయినా జవాబు వాడంతట వాడే ఏలాగు చెపుతాడుకదా అనిపించి...విని ఊరుకున్నాను.

"శకుంతల లేచిపోయిందిరా అంటూంటే ... మాట్లాడవేం?" అని వాడు దండించాడు...

శకుంతలఅంటే...నాకు అర్థంకాలేదు.

"నామూలానే లేచిపోయింది...-" అదేశ్రుతిలో అన్నాడు...

"నీతోనే ఎందుకు లేచిపోలేదు?" అని కొంటెవిసు

రొకటి విసరమంది మనసు. కాని, వాడిలో ఆ బాధను చూసి, నా నోటికి జాలేసింది.

"అలాగా-పాపం" లాగా తలఊగించాను.

"ఎవడితోనో ఊరూ పేరూ లేనివాణ్ణి తీసుకొని ఎక్కడికో లేచిపోయింది..."

...లేచిపోయేముందు, నాయకుడిపేరు ప్రఖ్యాతులు ఆలోచించవలసిన అగత్యం ఏమిటో నాకు ఎంతమాత్రము బోధపడలేదు. ఇదేమన్నా పెండ్లిసంబంధమా ఆశ్రేయ పౌరుషేయములు నిదానంగా విచారించడానికి? ఇంకొకవిషయం కూడాను-ఇందులో వీడినిర్వాహకం కొంత ఉందంటున్నాడుగా, మరి, ఈనిక్షేపరాయడు ఒరిగించిందేమిటి?...తనచేతిమీదుగా ఈ సత్కార్యము జరుగుతూన్నప్పుడు, తాను, అంతమాత్రము మంచిచెడ్డలు ఆలోచించ నక్కరలా?... ఏమిటో అంతా గమ్యంగాఉంది...

"మరి నా పెళ్ళాం ఎందుకు..."

...ఎందుకు లేచిపోలేదు?...అంటాడనుకున్నాను... వాక్యం సగంలో త్రుంచేసి నిద్రపోయాడు.

...నిద్రపట్టింది కాబోలు అనుకుంటూండేలోపుగానే... నిద్రలోమునిగి తేలి బడలికతీరినవాడిలాగా ... ఒక్కనిమిషంలో తెరిపిగా మేలుకున్నాడు.

"ఏంరా, ఈ కోతిమొగాన్ని చూసి, కళ్ళున్నదెవతన్నా ముచ్చటపడుతుందటరా?"-వాడు ధూకుడుగా అడిగాడన్నమాటేకాని, అందులో కొంత యదార్థం లేక

పోలేదు. లక్ష్మీకాంతాన్ని, పరాకునఅయినా, అందగాడను కునేందుకు వీలులేదు...

"శకుంతల మధురమీనాక్షిలాగా కలకలలాడుతూ ఉంటుందిరా. నేను ఎంత పుణ్యంచేసుకోబట్టో 'అన్నయ్యా' అని పిలిచేదిరా...నాతో అరమరిక లేకుండా వుండేదిరా..."

ఓహో ఇప్పుడు అర్థమయింది: శకుంతలంటే మన వాడియింటికి యెదురుగుండా మేడలో క్రిందిభాగంలో ఉంటు న్నాదే...తాసీల్దారుకూతురు. పిల్ల చాలా అందంగావుం టుంది...చిదిపి దీపంపెట్టవచ్చు! అవును, నేను ఒకటిరెండు సార్లు చూసినజ్ఞాపకంకూడ ను...

"అన్నయ్యా అనే మాటకు ఎన్ని అర్థాలుంటా యిరా?-నీవే చెప్పు"...

-ఏంచెప్పను ? అందరికీ తెలిసిన ఆ ఒక్క అర్థమే నాకూ తెలుసును...ఈ నా అజ్ఞానాన్ని నా గ్రుడ్లు మిటక రించినవి...

-"అన్నయ్యా" అంటే 'బావా' అనీ, 'మామా!' అనీ అనుకోవచ్చునా? - చెల్లీ అని పిలుస్తూ, చాటునా మాటునా పెళ్ళాంగా వాడుకోవచ్చునా...మనిషైనవాడు ఎవడన్నా అలా గడ్డితింటాడా ?...పోనీ, మొగవాడు ఏ కోటిమందిలోనో ఒకడు పశువౌతాడనుకో... అప్పుడు మాత్రం - అదెలా పరిపాటిఅవుతుంది?...వాడు వట్టిపశువు కాక మనిషెలా అవుతాడు?...

"అవును...నీవంటూన్నదంతా నిజమే"నని తల ఊగించాను.

"నా పెళ్ళాం నన్ను శుద్ధ పశువుకింద కట్టింది...

"శంకుతలను నేను ప్రేమిస్తున్నానని అనుక్షణమూ అభినందించడం మొదలుపెట్టిందిరా. అలాటి పాపపుమాట లనవద్దని ఎన్నోవిధాల బ్రతిమాలుకున్నాను: ఊహుం... తల్లికి పెళ్ళానికి తేడా తెలియని మనిషి—ఊ...మనిషా, అదికూడా ఒక మనిషేనా?...

"నన్ను తిట్టి దుమ్మెత్తిపోసినా అంత బాధపడేవాణ్ణి కాదేమో: నేను చెప్పేస్తున్నది ఏదో ఘనకార్యమని,... నేను కాగా అంత ప్రయోజకుణ్ణి కాగలిగానని, ఆవిడ అంటున్నప్పుడల్లా నా గుండెల్లో శూలాలు నాటుకునేవి.

"నామీద ఎక్కడలేని దయ, ఆపేక్ష యింటావిడకు పుట్టుకువచ్చినవి...దయతో చంపడం అని ఇంగ్లీషువాళ్ళు అనే మాటలో హాలాహాలం నాకు నరనరాల ప్రాకిపోయింది.—శకుంతలకు మా ఆవిడ అఘాయిత్యం యెక్కడ తెలుస్తుందో...ఆ అమాయకురాలిమనసు యెక్కడచివుక్కుమంటుందో అని నాకు వెర్రెత్తిపోవడం మొదలుపెట్టింది.

"కానీ, నేను ఏంచేయను ? ఈ పాపపుమాట ఆ అమ్మాయిచెవిని పడకుండాచేయటం యెలా? ఏమీ పాలుపోయింది...కాదు...తెంచుకు ఎక్కడికన్నా పారిపోతే?... ఇహ మా ఆవిడనోటికి హద్దూపద్దూ ఉండదు...పారిపోకుండా, ఇంటినే అంటిపెట్టుకుఉంటే... ఏ నిమిషాన ఏం మునుగుతుందో?

"శకుంతలను, మా యింటికి రావద్దని చెపుమనా? అయితే, కారణం ఏమనాలి?—

..."నీవు ఒక్కటి అడగవచ్చును...నీపెళ్ళాంనోటికి బుద్ధిచెప్పలేకపోయినావా అని. అదీ ఆలోచించాను: నాకు తామసంలేకపోలేదు...నన్నుచూసి ఇకిలిస్తూ మా గృహ లక్ష్మి ఓ వెకిలిమాట కూసినప్పుడల్లా, ఆ పళ్ళన్నీ ఒక్క వరుసన రాలేట్టు కొడదామా అనిపించేది...కానీ చేయి లేచేదికాదు...ఏం చెయ్యను, అది నా దౌర్భాగ్యం... పెళ్ళాన్నికొట్టడం ఎప్పుడూ అలవాటులేదు...చూసన్నా ఉండకపోతిని...మా నాన్న అమ్మమీద ఎన్నడూ చేయి చేసుకున్నపాపానపోలేదు...

"ఆవాళ శ్రావణమంగళవారం. శకుంతల తలంటి పోసుకున్న నునుపుతో, కొత్తచీరా, రెవికా కట్టుకుని,... కలకల్లాడుతూ, వాడకట్టుకు పేరంటానికి వెడుతూ, మా గుమ్మంలోకి వచ్చింది. ఏం వదినా అని మాఆవిడకూడా రమ్మని కేక వేసింది. ఆవిడ చీరసింగారింపు ఇంకా తెమల లేదు కాబోలు. లోపలికివచ్చి ... నేనుకూర్చున్నగదిలోకి తొంగిచూసి, వచ్చి కూర్చుని, ఏదో పత్రికలో బొమ్మలు చూస్తున్నది.

"ఇహ కాస్సేపటికి...మాఆవిడ అక్కడకు వచ్చింది. వస్తూనే విషపుచూపొకటి చూసింది: ఆ వాలకం నేను చూశాను కానీ, శకుంతల బొమ్మలధ్యానంలోవుండి గమ నించలేదు.

"పోనీ, అంతటితో పోనియ్యవచ్చునా, లోపలకు వచ్చిందల్లా, గుమ్మంఅవతలకు ఎగిరిగంతువేసి—ఆ విసుకు లోనే తలుపు చెళ్ళున వేసింది...

"శకుంతల వులికిపడి, తలఎత్తింది. ఏమిటని ఆ చూపులు నన్ను ప్రశ్నించినవి. నేను అర్థంకానట్టు...చూసీ చూడనట్టు ఊరుకోగా,

"ఏమిటది?" అని పలికింది.

"ఏంలేదు, ఎక్కడినుంచో గాలివచ్చి...?"

"నాలుగుగోడలసందునా గాలి ఎల్లా విసురుతుంది?"

"విసరదు—మసలుతుంది."

"మసలేగాలికి అంత అదరిపాటుతనం వుండదు."

"ఐదవతనంతోపాటు అదరిపాటుతనమూను..."

"ఐదువరాలిచ్చిన ఆ ఐదువరాలిపేరేమిర..."

(శకుంతల ఎంతో బాగా పాడుతుందని చెప్పడం మరచిపోయినాను.)

"శకుంతలతో యతికి - ప్రతిగా ఇలా కొంటెగా మాట్లాడటం చాలా సరదాగానేవుంది. ఆ పిల్లదానికి అసలు కుళ్ళు ఎక్కడ అర్థమయిందోనని దిగులుగానూఉంది.

"నా గంద్రగోళం ఏమీ గమనించకుండా, శకుంతల సారంగపాణిచరణాన్ని మరో రెండుసార్లు సాగదీసి...

"తలుపుదగ్గిర నిలవేసి బ్రతిమాలితేగాని చెప్పవల్లే ఉంది..." అని నవ్వుతూ మారాంచేసే పోణిమిలో నా చెయ్యిపట్టుకుని గుమ్మందగ్గిరకు లాక్కువస్తూంది. ఇద్దరము వెక - వెక - పక పక లాడుతున్నాము...

"గుమ్మంరెండు రెక్కలూ దూదిపింజలులాగా చెరో చెంపకు ఎగిరిపడి, పుస్తీలను బాదుకుని లబ-లబలాడినవి...

"నమిలి మింగేసేటట్టు మాఆవిడ కణకణలాడుతూ నిలుచుంది, ఎదురుగుండా...

"మాటలతో అయితే, ఎంతసేపు తర్జనభర్జన జరిగేదో, అవును కాదూలు ఎన్ని ఆవృతులు తిరిగేవో, ఎన్ని తిట్లు ఒట్లు గాలిలో కలసిపోయేవో, సర్వత్రా ఎంత హైరాను చెలరేగేదో?...

"కాని మాటలకు అలవికానిశక్తి, ఒదుగు మౌనానికి ఉంది...మాటలు అర్థంలో ఆవగింజంతపాలును పలుకుతవి-మౌనం కొండంతదాన్ని ముక్తసరిగా ఉద్ఘోషిస్తుంది...

"రెప్పపాటంతటిలో-పొంగిపొరలిన మౌనం, శకుంతలకు సంగతిఅంతా విప్పి చెప్పింది...

"వదినా!" ... అన్నది, కలలో మూలిగినట్లు... శకుంతల.

"చెల్లాయి" - అన్నాయి, నవ్వుగా మా ఆవిడ పాపపు పెదవులు...నాతల పాతాళంలోకి క్రుంగిపోయింది. .

"ఎన్ని యుగాలకో, నేను మళ్ళా తెప్పరిల్లి, తలఎత్తి చూసేటప్పటికి...మాఆవిడ మొగమే చూశాను: శకుంతల ...లేదు.

"పొరపాటునతలుపుతోశానండి" అన్నది ఆఇల్లాలు. నా బాధ పరమాత్ముడికైనా అర్థంకాదు...నదురూబెదురూ లేకుండా అన్న ఒక్కముక్క నన్ను రాక్షసుణ్ణి చేసింది. మెడనులిమేస్తే మెదడును కసకస నమిలితినేస్తే-ఏంచేస్తే మటుకు ఏంలాభం!- ఏం చేసినా ఒక్కటేగా అయేది? - చచ్చిఊరుకుంటుంది. కానీ, రౌరవంలోకి శాశ్వతంగా ఈ

అబద్ధాన్ని వెంటపెట్టుకుపోతుంది ... ఆ రాకాసిని హత మార్చడానికి భయపడ్డాను—

"శకుంతల నా కంటికి అగుపించలేదు.

"నిన్న ఎవడినో తీసుకుని లేచిపోయింది—

"ఈ శుభవర్తమానం మా ఆవిడనోటిమీదగానే తెలిసింది—

"శకుంతల మా ఆవిడకు ఉత్తరం వ్రాసిందిరా: అందులో పంక్తులు చింతనిప్పులయి మండుతున్నాయిరా...

"వదినా, అన్నయ్యను వరించాననుకున్నావు కాదూ?—నీకు అలా రాసిపెట్టిందిగాని, అలాటి కోతిమొగాన్ని కట్టుకోవలసినకర్మ నాకేంపట్టిందమ్మా? ఏరి కోరి నా యిష్టం వచ్చినవాడితో నేను లేచిపోతున్నాను.

"నీతో మాట్లాడటమంటే సరదా; నీతో సరసమాడటమంటే సరదా, నీవంటే నాకు తగనిసరదా—

"నీవు ఏమనుకొనిపోతావో అని, నీ మనసు ఎక్కడ నొచ్చుతుందో అని...నీకోసం, ఆయన్ని అన్నయ్యా అని పలుకరించేదాన్ని కానీ, మీ ఆయనంటే నాకు తగని రోత సుమీ! ఉన్నమాట అన్నందుకు ఉలికిపడ్డావా వదినా?"

"ఈ ఉత్తరం చదివి మాఆవిడ ఏనుగునెక్కిందిరా! నావిషయంలో లేనిపోనివన్నీ అనుకున్నందుకు ఎంతో కించపడ్డదిరా—మా కౌగిలింతలో నలిగి మన్మధుడిదుంప తెగిపోయిందిరా—

"ఏమీ అనలేక...ఏమీచేయలేక, ఆ బాహుపంజరంలోంచి ఎలాగో తప్పించుకువచ్చి యిక్కడ పడ్డారా—"

—లక్ష్మీకాంతం అయోమయంగా నిట్టూర్చి ... పక్కకుదరనివాడిలాగా కుర్చీలో కొంతసేపు యాతనగా అటూయిటూ మసిలాడు. గాజుకుప్పెలో కురుదలతీర్థాన్ని సేవించాడు ... క్రమంగా మొగంలో వేడి - ఎరుపు దిగిపోయింది: మనిషి తేరుకున్నాడు.

"శకుంతల నాకోసం ఎంత త్యాగంచేసిందో చూశావా?" అన్నాడు స్వగతంగా.

"నా కాపురం చెడిపోతుందేమోనని, తన పరువును, తనవాళ్ళపరువును నట్టేటకలిపింది. ఇలాచేయకుండా, ఇంటిపట్టునే ఉండి, ఎన్ని ప్రమాణాలు చేసినా, మా ఆవిడ... నమ్మదని శకుంతలకు తెలుసును. కానీ, ఎంతపని చేసిందిరా, వెర్రిపిల్ల! నా కాపురం తగులడిపోతేమాత్రమేం, వెయ్యేళ్ళు వర్ధిల్లాలిసిన బంగారుతల్లి ..."

"ఇదంతా మీఆవిడమీద అభిమానమేమో..."

"ఆఁ...వల్లకాదు; ఆవిడంటే శకుంతలకు తగని అసహ్యం...నాకోసమని ఆవిడని మెచ్చుకుంటూ ఆ అబద్ధాలన్నీ వ్రాసింది...సరేకాని, ఇప్పుడు ఏమిటిచేయుటం?..."

లక్ష్మీకాంతం ఉరిమిచూస్తూ ప్రశ్నించాడు, పదేపదే ఏంచెయ్యమనడానికి నాకేమీ పాలుపోలేదు ... సలహాఇవ్వకుండా ఊరుకునేందుకు అంతకన్నా వీలులేదు ఆస్థితిలో.

"ఇంటికిమాత్రం వెళ్ళను ఇహ, ఏమయినాసరే. మాఆవిడ భూతంలా పట్టుకుంటుంది. అది పతివ్రతకావడం

కూడా నా ప్రాణానికేవచ్చింది. ఎర్రగా బుర్రగాఉన్నవాణ్ణి ఎవడినన్నా తీసుకొని లేచిపోదేం?—"

నాకు నవ్వువచ్చింది. కానీ, వాడిబాధ అర్థమైంది...

"పోనీ, అలా సలహాయివ్వరాదూ?" అన్నాను ... ఆలోచన చెపుతూన్నట్టు.

"చెసితే నవ్వుతుందిరా..." వాడిఅవస్థకు తగనిజాలి వేస్తూంది అమాయకుడికి అతి తెలివితేటలువున్న పిల్లను యిచ్చి పెళ్ళిచేయడం యెంత అనర్థమో నాకు ఇప్పుడు బోధ పడింది...

"ఏంగా, పాపపరిహారార్థం ... నేను చెప్పినపని చేస్తావా?" అన్నాను: వాడు యెగిరిగంతేసినంత అప్రమత్తు డయినాడు.

"ఎవరితెనన్నా కుర్రదాన్ని వెంటవేసుకొని కొన్నాళ్ళపాటు తీర్థయాత్రచేసిరా...?"

...నేను వెక్కిరిస్తున్నాననుకున్నాడు...

"నిజంగానే చెపుతున్నాను భాయీ; శకుంతలకు అపచారం చేశాననుకుంటున్నావు కానీ, నీ స్థితి మరీ శోచనీయమన్నసంగతి మరచిపోతున్నావు. మీఆవిడ దృష్టిలో నీ వో పసిపాపవు: పిల్లాడిని గారాబంచేసినట్టు చేస్తూంది: తల్లిలాగ పెంచుతూంది. నీ యిల్లాలు నిన్ను వల్లుతూంది— ఇది నీ మగసిరికి పరువా? శకుంతలకు ఏదో నీవల్ల అపచారం జరిగిందనుకుంటున్నావు. కాని, నీవు యెంత అర్భకుడివైపోతున్నావో ఆలోచించడంలేదు...మడిగట్టుకుకూర్చున్న మగవాడిమీద ఆడదానికి మమత ఉండదురా – మొగుడు

కొరగానివాడయితే, ఇక ఆ యిల్లాలి ఆనందానికి పట్ట పగ్గాలు వుండవు. తనకు దక్కకపోతున్నాడనే బాధతో ఆమె మైమరచి పులకరించుతుంది. తనకౌగిలిలోకి లాక్కునేందుకు మన్మథుడూ, వసంతమాధవులూ ప్రసాదించిన వలలన్నీ పన్నుతుంది .. ప్రేమిస్తుంది.

"శకుంతలకు వున్న తెగింపైనా నీకు లేకపోతేయెలా?- లే, ప్రయాణంకట్టు!"

ఆకు నందకుండా, పోకను పొందకుండా, కోమటి పురాణంలాగా దీర్ఘోపన్యాసంచేశాను...లక్ష్మీకాంతం నాకు గుడ్లువప్పగించి చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

"అయితే, యింతకూ నన్ను ఏంచెయ్యమంటావు?" అన్నాడు, యెప్పటికో తెప్పరిల్లి.

"ఏంచేసినాసరే ... కానీ, యిలా హాలాహాలం మ్రింగుతూ కాలంగడపటంమాత్రం వద్దు..."

"త్రాగకపోతే, శకుంతల జ్ఞాపకంవస్తుంది...త్రాగితే ...మాఆవిడ చేసిన ద్రోహం జ్ఞాపకంవస్తుంది ... త్రాగి మరచిపోదామనుకున్నాను...అదీ సాగడంలేదు..."

"త్రాగుదామనేసంగతి మరచిపో...అప్పుడు ఇద్దరూ జ్ఞాపకంరారు..."

"మా ఆవిడ నన్ను మరచిపోయినా బాగుండును."

"నిన్ను మరచిపోతే, ప్రొద్దుపోవడం యెలా?... యెక్కడున్నా వెదుక్కుంటూ వస్తుంది..."

"అవును, అది అంతదీ ఔను"

...నేను "అలాగా" అని తలఊగించాను.

—సంజెవేళ అవుతూంది: ఇద్దరమూ అవీ యివీ తిని కాఫీపుచ్చుకుంటున్నాము. లక్ష్మీకాంతంభార్య లోపలికి చక్కా వచ్చింది. ఆవిడను చూసిచూడటంతోనే మన ధీరుడు కుర్చీలోనహా గజగజలాడిపోయినాడు. కేవలం పిల్లి అయిపోయినాడు.

– "సినిమాకు వెళదాం, రండి" అన్నది కోనుల స్వనంతో, పల్లెటూరి బడిపంతులు అదమాయింపుతో.

"నాకు...ఒంట్లో ఏమీ బాగుండలేదు..."అన్నాడు నీరసంగా.

"మరి...బీచికి పోదామా!"

"నాకు...మనసేమీ బాగుండలేదు."

"అలాగా!...అయ్యో పాపం! అలా అయితే ఎక్కడికీ వద్దు, యింటికే పోదాం..."

"...నీవు వెళ్ళు: నేను కొంచెంసేపుండి..."

—చేయి అందిచ్చి, పసివాడినిలాగా పొదివిపట్టుకుని నిలవేసింది: వెళ్ళివస్తామని నాతో చెప్పి, మెల్లిగా సందిట నడిపించుకుంటూ వెళ్ళి, కారులో కూర్చోవేసింది...డ్రైవరుతో, ఫలానా సినిమాకు పోనీమంది.

...మలుపుతిరిగి మాయమయేదాకా కారువెన్ను పరధ్యానంతో పరకాయించిచూస్తూ...మెట్లమీదనే అలా నిలబడిపోయిఉండి, లోపలికి వెళ్ళిపోయినాను.

...ఖాలీసీసాలు, గ్లాసులూ ఉగ్గుగిన్నెలులాగ తోచినవి. వాడు ఇందాకటినుంచి కూర్చున్నకుర్చీ ఉయ్యాలై... పొత్తిళ్ళలో పడుకుని, ఉంగా–ఉంగా అంటూ, కాళ్లూ

చేతులు బాతొట్టిగిలకలకు వేసి కొట్టుకుంటూ, తల్లి ఆశాశపెట్టే గిలకపండు అందుకు నేందుకు వంకర చేతులు పిడికిళ్ళతో జాపే ఆముదపుగుడ్డలులాగా... కందగడ్డలాగా...ఉన్నాడు లక్ష్మీకాంతం...అవును, కొన్ని జీవితాలకు ఎప్పటికీ పురుడు వెళ్ళదు.

- మొన్న ఈనడుమ ఎప్పుడో...ఆల్బర్ట్ హాలులో భరతనాట్యం చూస్తుంటే...అవతల ఆ చివర కూర్చుని ఉన్నారు .దంపతులు. ఇద్దరూ చిలకాగోరింకలలాగనవ్వుతూ త్రుళ్ళుతూ కిక్కిరిసికూర్చుని తదేకదీక్షతో ప్రదర్శనంలో నిమగ్నులైనారు...

లక్ష్మీకాంతాన్ని చూసి, ఎక్కడ జాలిపడతానో అని...భయమేసింది...